

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Prætextu custodiæ Regalium Principes ad se traxerunt usumfructum decimarum & omnium reddituum temporalium. Quod ratione non omnino destituebatur. Quoniam verò collatio beneficiorum censetur ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

jura investendi Episcopos ante consecrationem, dum Pontificibus Romanis obtulerant ita cupientibus, jure suo usos esse quoad feuda, ut Papa Callistus approbaverat. Ea mihi semper mens fuerat, hujus moris originem arcessendam esse à jure feudorum. Sed in hanc sententiam facilius transgressus sum post inspecta mandata à Rege Philippo Pulcro data Archiepiscopo Senonensi & Episcopo Antissiodorensi, quibus jubet ut in controversia quadam exorta in Ecclesia Carnotensi Summo Pontifici repræsentent quænam in ea causa sint jura regia. Extant mandata illa in quodam Regesto Camera Computorum Paris. fol. 313. ubi hæc leguntur: *Sicut feodus vassallo vacans, interim cum suis redditibus à domino licitè occupatur, & propter defectum hominis, ut vulgari nostræ patriæ verbo utamur, de jure & generali consuetudine regni nostri per dominum, quousque superveniat persona que illi serviat, licitè detinetur, sic nos & nostri antecessores, vacante Ecclesia Carnotensi, & temporalem jurisdictionem & bona temporalia accipimus, & nostros facimus omnes fructus qui proveniunt ex eisdem. Non solum autem nostram potestatem in bonis episcopalibus exercemus; imò bona temporalia Præbendarum & Dignitatum, sive sit jurisdictio temporalis, sive alia bona temporalia que possint ad aliquem pertinere, cum vacante Præbenda vel Dignitate concedimus, & de eis, predicto tamen modo, disponimus nostro jure.*

VII. Verum quoniam facilis est excursum ab æquo ad iniquum, quoties privata utilitas urget, hinc factum est ut prætextu custodia Regalium auctoritas regia ad se traxerit usum fructum decimarum & in universum omnium reddituum temporalium. Cum itaque redditibus quorundam bonorum, veluti Regalium, optimo jure Reges fruerentur, paulatim factum est ut in Ecclesias quasdam introducta sit consuetudo fruendi universis redditibus. In quo tamen non omnino peccasse videntur Reges nostri; cum id eo prætextu fieri potuerit, quod cum patrimonium episcopatus velut bona mobilia possiderentur ab Episcopo, evedta per consequentiam erant ad dignitatem feudorum. Nam quoad redditus qui vulgò *spirituales* dicuntur, magna Ecclesiarum pars, cum decimis & oblationibus, laïcis in feudum data fuerant à Pippino, Carolo magno, & Ludovico Pio, cum consensu Ecclesiæ Gallicanæ, ut alibi ostendo; quæ deinde ecclesiasticis viris concessæ sunt, ex permisso Regum. Itaque Principes non omnino destituti erant ratione, ut contenderent servitia & debita feudorum, in hujuscemodi redditibus imposita, extincta non esse vi

consensus regij adhibiti liberalitati laïcorum erga Ecclesias, qui ea ad ipsas omnino transtulerant. Adde quod licet jus percipiendi decimas spirituale sit, decimæ tamen sunt temporales; ut aiunt Canonici Juris interpretes. Quoniam verò collatio Beneficiorum censetur pertinere ad fructus, secundum quod in libris Decretalium continetur, eo jure prorsus opportunè usi sunt Reges, ut usum inveherent conferendi Præbendas, quarum provisio ad Episcopum pertinebat. Profectum enim hinc esse jus illud regium, ut collatio Beneficiorum interim dum Regalia aperta est vacantium ad Regem pertineat, probatur ex rescripto Alexandri III. edito in antiqua collectione Decretalium quam publici juris fecit Antonius Augustinus: ex quo rescripto discimus Regem Angliæ Henricum secundum frui solitum redditibus episcopatus vacantis, & in consequentiam hujus possessionis, Præbendarum quoque collationem ad se traxisse. *Episcopo de medio sublato, inquit Alexander, & redditibus episcopatus ad fiscum devolutis, cum quadam Præbenda in jam dicta Ecclesia vacaret, carissimus in Christo filius noster H. illustris Rex Anglorum eam Thoma Clerico suo contulit, cui etiam aliam postmodum in eadem Ecclesia vacantem, cum archidiaconatu, ad quem dicitur pertinere, concessit. Quas insimul non debet habere, cum nulli sit licitum in una & eadem Ecclesia duas Præbendas obtinere.*

VIII. Reges nostros redditibus episcopatus vacantis frui solitos jam inde à temporibus Ludovici junioris absoluta est auctoritas. Nam cum Parisiensis Episcopus è vita excessisset anno millesimo centesimo sexagesimo primo, ait idem Ludovicus episcopatum illum & Regalia in manum suam devenisse, id est, non solum Regalia sive feuda, sed etiam universum episcopatum. Eam tamen in ea possessione cautionem adhibet, ut declaret nolle se ad suam utilitatem convertere oblationes & redditus altaris Capiceriæ, quos cuidam puellarum monasterio addicit: *Episcopatus, inquit, & Regale in manum nostram venit, & similiter Capiceriæ redditus. Sed cum oblationes & redditus altaris nollemus accipere &c.*

IX. Episcopus quoque Matifconensis professus est anno mccc. omnia Regalia regni Franciæ ad Regem pertinere dum sedes vacat, & Regem de redditibus eorum statuere posse non secus ac Episcopum ipsum. Quod si Episcopus discesserit intestatus, non solum ad Regem pertinere redditus episcopatus, sed etiam omnia mobilia Episcopi defuncti. *Omnia regalia, inquit, & omnes proventus Regalium existentes in regno Fran-*

To. 1. lib. 2. c. 11

Th. 41

cia